

Universitet: Ekonomihögskolan Lund

Ämne: Kandidatuppsats i Nationalekonomi – NEKH01

Dagens Latinamerika, summan av dess koloniala historia

LUNDS UNIVERSITET
Ekonomihögskolan

Författare: Felipe Mejias

Handledare: Andreas Bergh

Sammanfattning

Titel: Dagens Latinamerika, summan av dess koloniala historia

Seminarie datum: 03/09 - 2013

Universitet: Ekonomihögskolan Lund

Ämne: Kandidatuppsats i Nationalekonomi – NEKH01

Författare: Felipe Mejias

Handledare: Andreas Bergh

Opponent: Patrick Jansson

Sidantal: 34

Nyckelord: Latinamerika, Kolonisering, Urbanisering, Institutioner, Reversal of fortunes

Syfte: Koloniseringens effekter, har det skett en reversal of fortunes i Latinamerika? Hur har det uppstått och hur har det påverkat kontinenten idag.

Metod: Kvantitativ data och Deduktiv ansats

Teori: Vetenskapliga artiklar och böcker som berör framförallt utvecklingsekonomi och ekonomisk historia.

Empiri: Sambandet mellan pre-kolonialt välstånd med dagens utveckling i Latinamerika. Urbaniseringsgraden studeras och analyseras för att mäta 1400-talets välstånd. Samma analys utför i dagens Latinamerika och sambandet studeras mellan då och nu. Detta kompletteras med andra förklarande faktorer som kan ha påverkat den regionala utvecklingen i koloniseringens efterspel.

Resultat: Man kan inte förneka en omvälvning av lycka. Data antyder att historiskt urbaniserade länder har det sämre ställt idag medan icke-urbaniserade länder har det relativt bättre idag. Denna omvälvning kan förklaras med hjälp av kontinentens koloniala historia, där institutioner spelar en central roll. Institutioner som stödjer stark äganderätt eller är av extraktiv natur. Den senare koncentrerar den ekonomiska makten hos ett fåtal och kontinentens data stödjer teorin och visar på en ojämn inkomstfördelning.

Innehållsförteckning

1. Introduktion	Sida
1.1. Bakgrund	1
1.2. Begränsningar och disposition	2
1.3. Problemställning och avgränsning	2
1.4. Syfte	2
2. Metod	
2.1. Datainsamling	3
2.2. Avgränsning	4
3. Historisk Bakgrund	
3.1. Latinamerika innan Columbus	5
3.2. Koloniseringen	7
3.2.1. Befolkningskatastrofen	8
3.3. Det koloniala arvet	8
3.3.1. Frigörelsen	9
3.3.2. Hacienda	9
4. Teori	
4.1. Reversal of fortunes	11
4.2. Urbaniseringsgraden som mått på välstånd	16
4.2.1. Urbanisering	17
4.2.2. Urbaniseringsgrad och BNP per capita	17
4.3. Institutioner och Path dependency	18
4.4. Jordfördelning	19
4.5. Etnisk fraktionalisering	20
5. Resultat	
5.1. Urbaniseringsgrad och BNP per capita	22
5.2. Ginikoefficienten, demokrati och korruption	26
5.3. Ginikoefficienten och korruption mot dagens BNP per capita	29
6. Analys och diskussion	
6.1. Analys och diskussion	31
7. Slutsats	
7.1. Slutsats	33

Introduktion

Här presenteras frågeställningen och bakomliggande orsaker till valet

1.1. Bakgrund

Latinamerika är väldigt intressant ur den synpunkt att mycket av vad regionen uppvisar idag kan spåras tillbaka till dess koloniala historia. Regionen kan beskrivas som väldigt homogen, en överväldigande majoritet är katoliker, regionen domineras av två språk, och man har en landsöverskridande gemenskap i kultur och traditioner som bottnar i den fusion som uppstått i den gemensamma historien. Men trots denna homogenitet med så många gemensamma faktorer så finns det underliggande skillnader. Latinamerika är idag ett etnisk fraktioniserad kontinent, med européer, ättlingar till forna afrikanska slavar, ursprungsbefolkning samt många kombinationer mellan dessa. Samtidigt är Latinamerika idag en av de regioner som visar prov på underutveckling. Regionen har dock potential att bättra sin situation, vissa har redan tagit detta steg. Chile är det tydligaste exemplet idag på ekonomisk framgång. Brasilien är ett annat exempel på ett land i transition, landet besitter stora resurser och identifierar sig gärna med dom stora ekonomierna, samtidigt som det finns inre stridigheter om medborgarnas situation och den sociala ojämvtikt som råder i landet, inte minst har dessa uppdagats inför landets åtagande som värdland inför sommar OS och VM. Argentina har länge varit landet på allas läppar, ett land med så mycket potential, kapitalrikt från nationella och utländska investerare, rikt på bördigt land och en tidig industrialisering, ändock har de ekonomiska framgångarna uteblivit i relation till landets kapacitet. Slutligen har vi de länder som historisk sett har varit kontinentens giganter, skapare av enorma och komplexa städer och ledande inom ämnen såsom astronomi, filosofi, matematik och agrikultur. Dessa forna giganter är bland annat dagens Mexiko, Peru, Bolivia, Honduras och Nicaragua. Flera av dessa länder är idag väldigt fattiga och underutvecklade och utöver det kan det vara stora skillnader mellan olika etniska grupper inom landet.

I denna uppsats vill jag på ett övergripande sätt analysera och lyfta fram kontinentens historia och hur det påverkat regionen idag. Utgångspunkten är den modell som Acemoglus med flera har lagt fram där institutioner ges en central roll i att öka förståelsen för länder med en kolonial bakgrund.

1.2. Begränsningar och disposition

Begränsningen och utgångspunkten i denna uppsats ligger i att först påvisa att det skedde en extern chock vid anländandet av européer samt att den europeiska koloniseringen medförde institutioner som beroende på landets existerande förhållande attraherade en viss typ av institutioner. Frågeställningen besvaras därmed genom att analysera hur utvecklingen påverkades av de institutioner som implementerades av de latinamerikanska kolonisatorerna och vilka effekter det gav upphov till.

Jag utgår från en omfattande ekonomisk- historisk genomgång som beskriver regionen före, under och efter koloniseringen.

1.3. Problemställning och avgränsning

De hörnstenar jag använder mig av för att besvara frågeställningen är kvantitativ data, ekonomisk historia och teorier inom utvecklingsekonomi. Med utgångspunkten om att ett land är summan av dess historia så tar jag avstamp i det pre-koloniala historien och därifrån jobbar mig fram längs den Latinamerikanska historien för att slutligen bemöta och mäta effekterna av koloniseringen.

1.4. Syfte

Koloniseringens effekter, har det skett en reversal of fortunes, eller som jag valt av översätta det till, en omvälvning av lycka i Latinamerika? Hur har det uppstått och hur har det påverkat kontinenten idag?

2

Metod

Här presenteras och förklaras de valda metoderna som har använts för att kunna besvara frågeställningen och syftet. Kapitlet innehåller också avgränsningen och beskriver även datainsamlingen.

2.1. Datainsamling

De källor vars data har använts är följande:

- CIA World Fact Book
- United Nations Department of Economic and Social Affairs
- Acemoglu et al (2002), appendix 3
- Transparency international
- Polity IV
- Worldbank/Gini Index

Den förstnämnda är källan för den BNP per capita som används under uppsatsen. Datan är från 2012 och justerad för köpkraft. Under uppsatsen återges BNP per capita utöver sin ursprungsform även i dess naturliga logaritm, uträknat med hjälp av Excel för att på så sätt kunna ange procentuella förändringar.

FN och Acemoglu är de källor som återger urbaniseringsgraden. Appendix 3 i Acemoglu et al (2002) estimerar urbaniseringsgraden under 1400-talet. Denna estimering är i sin tur skapad efter tillgängliga beräkningar från Bairoch (1988) och Eggimann (1999). Jag använder mig av Förenta Nationers definition på urbanisering och hämtar även information om den samme ur deras databas. 2010 års Urbaniseringsgrad är den som anges i modern tid och deras estimeringar göres var femte år.

Transparency international är ett NGO som grundades 1995 av forna världsbanken anställda och har sedan dess indexerat korrupsionsgraden i

respektive land utifrån opinionsundersökningar och expertpaneler. Skalan sträcker sig från 0 som står för väldigt korrumpierad till 100 som är toppbetyget.

Polity IV är ett projekt som lanserades 1996 och har sedan dess rangordnat länder från -10 till +10 där -10 står för kollapsat statskick medan +10 står för full demokrati.

Slutligen är Ginikoefficienten hämtad från Världsbankens databas som mäter inkomstdistributionen från 0 till 100, där 100 står för perfekt ojämlikhet.

2.2. Avgränsning

Utmaningen och begränsningen är först och främst den brist på historisk data som finns tillgänglig. Av det tillgängliga så är än mindre relevant för uppsatsens specifika frågeställning. Med det sagt så har valet på historisk data fallit på urbaniseringsgraden. Under teoridelen så beskrivs närmare valet och varför det kan anses vara ett bra mått på historisk välfärd. Uppsatsen strukturerad är begränsad till jämförelser mellan då och nu. I avgränsningen så har tidsseriestudier uteslutits. Med få landspecifika exempel så studeras regionen som helhet och inte landsvis.

Latinamerika är benämningen på de länder i Amerika som talar de latinska språken spanska och portugisiska samt en minoritet som talar franska. Länderna som ingår i benämningen sträcker sig från Mexiko i södra Nordamerika ner till Chile i Sydamerika.

Historisk Bakgrund

Detta kapital sammanfattar Latinamerikas historia i tre delar: Före, under och efter koloniseringen.

På samma sätt som jag hoppas förklara Latinamerikas utveckling idag med hjälp av dess koloniala historia, återges nedan vad som föranledde koloniseringen och hur regionen formades under och efter dessa omständigheter. Genom den historiska redogörelsen önskar jag ge läsaren en mer komplett uppfattning om regionen och förhoppningsvis skapa en intuition om hur koloniseringen slog rot och utvecklades på det sätt den gjorde, för att därigenom kunna skapa en bättre förståelse för hur Latinamerika har kommit att utvecklas till vad den är idag.

3.1. Latinamerika före Columbus

Amerika som helhet kom att befolkas relativt sent i jämförelse med övriga kontinenter, enligt källor mellan 23 000 f.Kr. (Bladh, 2011) och 15 000 f.Kr. (Söderberg, 2007). Man har hittat lämningar som tyder på att cirka 7000 F.Kr. skedde de första övergångarna från jägar-och-samlar-samhälle till jordbrukssamhällen (Bladh, 2011). Detta möjliggjordes tack vare att man över tid lyckats modifiera och förbättra majsväxten genom korsbefruktning. 50 dagars arbetsinsats kunde förse en persons årliga kaloribehov (Söderberg, 2007). Korsbefruktning och majsens unika egenskaper är avgörande faktorer till framväxten av de komplexa och stora civilisationer som skulle uppstå, möjliggjord genom det överskott av disponibel tid som individer kunde ägna åt annat än produktion av mat.

De civilisationer som skulle uppstå kan summeras till Inkariket, Mayariket och Mexicariket, den senare även känd efter sitt västerländska namn, Aztekriket. Dessa riken var oberoende av varandra och såvitt man vet skedde inga utbyten emellan. Mycket av det kan förklaras genom att vid den tiden så var kontinenten den mest glesbefolkade efter Australien (Söderberg, 2007). Trots

stora urbaniseringar begränsades de av kontinentens mångfald och geografiska hinder.

Kontinentens mångfald och geografi är av ytterst betydelse för att förstå utvecklingen och omnämns både i utvecklingsekonomi och ekonomisk historia (Todaro & Smith, 2011; Ray 1998; Söderberg, 2007). Kontinentens mångfald kan sammanfattas på två sätt. Först och främst landskapet, väldigt få platser är den andre lik. Kontinenten erbjuder stora öknar, regnskog, bergskedjor, stäpper och ett diversifierat klimat. Detta är av betydelse enligt de teorier inom utvecklingsekonomi som attribuerar Europas framgång genom att landskapet är relativt homogen och att Europa är tätbefolkat. På så vis kan en ny teknologi eller kunskap spridas snabbt och en innovation som plogen kan användas lika väl i Skandinavien som runt Medelhavet. Denna teknologispridning var inte möjlig i Latinamerika på grund av avstånden och landskapens mångfald. Den andra faktorn för att förstå Latinamerika är djurlivet. Skulle den världsiga distribueringen av djurliv vara ett lotteri så kan man med stadig hand argumentera för att Latinamerika drog nitlotten. Först och främst fanns det väldigt få domesticierbara djur. Änder, marsvin, och hundar är några av de få exempel, att jämföra med grisen och diverse nötkreatur som kon i Europa och Asien. Det som dock oftast ges mest vikt och avgörande för jordbruket är bristen på last och dragdjur. Utan åsnan, oxen eller hästen så utvecklas inte plogen. Laman, kontinentens gigant med en lastkapacitet på 50 kg är avsevärt underlägsen övriga världens lastdjur. Trots kontinentens utmaningar utvecklades ett rikt och högproducerande jordbruk. Mexica-imperiet var vid sin höjdpunkt större än någon europeisk motsvarighet och hade utvecklat ett unikt samhälle, med obligatorisk skolgång, avancerad matematik och astronomi (Bladh 2011, McKay et al., 2012). Infrastrukturen var komplex med storslagna byggnadsverk, vägar och ett postsystem för att nämna några attribut (McKay et al., 2012). Religion var av central betydelse, människooffer var en av hörnstenarna i deras tro och livsfilosofi som i så många andra forntida civilisationerna. Offren kom från kringliggande byar och stammar i form av skatt eller från erövringar och dessa ritualer gjorda Mexica till en osedvanlig hatad härskare bland de underkuvade (Bladh, 2011).

3.2. Koloniseringen

Med Columbus anländande år 1492 startade den europeiska koloniseringen av Amerika. Efter år av pest och krig i Europa sadlade man om och en kraftig territoriell expanderings skulle äga rum, Jakten på Asien ledde till ett nytt land och den Latinamerikanska koloniseringen som följde strax efter Columbus, var i Spansk och Portugisisk regi. Hernan Cortez var den som ledde den första expeditionen inåt land. Från den spanska bosättningen på Kuba, tillsammans med 500 män landsteg man Tenochtitlan och riket Mexica. Första erövringsförsöket från Cortez var fruktlös. Man har tidvis tolkat historien i den mening att spanjorerna uppfattats som gudar ridande på sina hästar och därför välkomnats och själva öppnat upp för sin undergång. Nya studier kring ämnet ger en mer balanserad bild av erövringen (McKay et al., 2012). Efter en serie attacker lyckades man dock med bedriften. Den slutliga attacken kom från 1000 spanska soldater i allians med 75 000 ur de lokala stammarna som revolterade mot Mexica (McKay et al., 2012). 1521, två år efter att ha landstigit i dagens Mexiko och efter hårda strider, så stod Spanien och Cortez som segrare.

500 mil bort och 11 år senare stod Francisco Pizarro, vid de norra delarna av Inkariket på väg mot deras huvudstad Cuzco. Atahualpa, Inkarikets härskare var förberedd på spanjorerna men ett försvagat rike av inbördeskrig och vad man tror var smittkoppor, erbjöd vid tillfället lite motstånd mot Spanjorernas list och teknologi. Efter att ha begärt ut och erhållit en förmögenhet i guld och silver för den kidnappade Atahualpa avrättades han. Pizarro hade tagit kontroll över Inkariket som skulle visa sig vara rikt på guld och framförallt silver (McKay et al., 2012).

En våg av spanjorer skulle bege sig över Atlanten för att finna rikedom, 250 000 skulle det komma och bli under årens gång (Ferguson, 2011). Denna rikedom skulle inledningsvis tillförskansas genom att plundra allt man kommer över. Nästa fas var att finna ädelmetaller, man vaskade efter guld i floderna och startade gruvdrift. 1540 skulle en av historiens mest legendariska och rikaste gruva öppnas. Potosi-gruvan i Peru skulle vid sin höjdpunkt stå för mellan 60 % och 80 % av all silverproduktion i världen (McKay et al., 2012). Den andra delen i

den koloniala ekonomin var plantagerna. Europas omåttliga aptit för socker gjorde odlingen av sockerrör till en prioritet och kom att bli en dominerande gröda och främsta exportvara under senare hälften av 1500-talet och vidare in under hela 1600-talet. Man handlade också med afrikanska slavar. Olika källor visar olika siffror men mellan 8 miljoner (Ferguson, 2011) och 11 miljoner (Söderberg, 2007) afrikanska slavar skulle komma att transporteras över Atlanten under åren 1450 – 1821 och de skulle komma att utgöra arbetskraften i de amerikanska kolonierna.

3.2.1. Befolkningskatastrofen

Med start i Västindien skulle lokalbefolkningen komma att drabbas av Europeiska sjukdomarna. Man var inte immun och saknade motståndskraft vilket medförde fatala konsekvenser. Hela befolkningar dog ut eller marginaliserades kraftigt på kort tid. Enligt uppskattningar gick dagens Mexiko från 25 miljoner invånare till ca en miljon under första århundradet av koloniseringen. På samma sätt förlorade Peru 90 % av befolkningen och övriga Latinamerika visade liknande siffror med miljoner dödsoffer längs kolonistörernas expanderings (Söderberg, 2007). Epidemierna och den brutala koloniseringen slog ut all form av tidigare social struktur och handelsförbindelser. Bristen på arbetskraft gjorde jordbruket lidande och många var undernärda eller svalt ihjäl. För de som överlevde epidemierna väntade ett liv i trälldom eller fattigdom. Så tidigt som 1535 rapporterade man till den spanska kronan att en tredjedel av befolkningen i Nicaragua hade förslavats. Befolkningen gick från att vara ca 50 miljoner människor till cirka 5 miljoner under koloniseringens första århundrande (Söderberg, 2007).

3.3. Det koloniala arvet

Som jag inleder så är idag Latinamerika summan av sin historia men ingen händelse har varit så signifikant som kolonialismen. För uppsatsens syfte och frågeställning är det två historiska faktorer som jag har lyft fram av särskild betydelse utöver institutionerna. Den första är hierarkin som koloniseringen efterlämnade. Detta återges i samband med kapitlet om frigörelsen och redogörs utifrån ett spanskt perspektiv. Situationen var dock likartat i Brasilien med en

hierarkisk indelning (Bladh, 2011). Den andra faktorn är den om *Hacienda* – det koloniala jordbruket.

3.3.1. Frigörelsen

Upplysningstiden och de revolutionistiska idéerna skulle så småningom komma att nå Latinamerika. Efter 300 år av kolonisering så hade en hierarki utvecklats där påbrå avgjorde ens sociala rang och status. Högst stod *Los Peninsulares*, de födda i Spanien, som efterföljdes av Kreoler, ättlingar till spanjorer födda i kolonierna. Därifrån och ner så var det uppdelat i andel spanskt blod uppblandad med lokalt eller afrikansk, desto mer det spanska blodet var utspädd desto längre ner i den sociala rangen. Längst ner befann sig lokalbefolkningen och de afrikanska slaverna (McKay et al., 2012).

Kreolerna var de som skulle komma att visa vägen, det var de som hade ekonomisk makt men alltmer uteslutits ur den politiska makten. Den spanska kronan hade valt en väg där man försåg kolonin med en administration av *Peninsulares* och på så vis förbisåg Kreolerna. Man kan argumentera för att det fanns en vilja för självstyre, må vara att de ansåg sig översedda från fastlandet men säkerligen också av de revolutionära tiderna i USA och Frankrike. Chansen gavs i början av 1800-talet när inre och yttre stridigheter försvagat Spanien och i samband med det proklamerade land efter land sig själv som självständighet och befäste det med att besegra existerande och efterkommande spanska styrkor. Kreolerna hade nu förlängt sin ekonomiska makt till att även innefatta den politiska (Bakewell, 2010).

3.3.2. Hacienda

Under 1600-talet började allt fler spanjorer se sig om efter andra alternativ än gruvnäringen eller det exportbaserade jordbruket. Man flyttade ut från städerna och anlade stora jordegendomar eller *haciendor* som det heter på spanska. Man odlade spannmål och höll sig med kreatur för att försöka en inhemsk marknad. Arbetskraften kan närmast jämföras med Europas livegna, de var formellt fria men väl i haciendan sattes de i skuld. Väl i skuld så kunde

man inte lämna godset och kunde även säljas eller överlåtas som del av godset (Söderberg, 2007).

I modern tid så definieras Hacienda-jordbruket enligt den dualism som uppstått med *Latifundio* och *Minifundio*. Definierat enligt Todaro och Smith (2011) är en Latifundio en stor jordegendom som kan förse åtminstone 12 individer med arbete. Dessa jordegendomar ägs av ett fåtal och i praktiken så är många Latifundio av den storleken att de huserar tusentals anställda. Minifundio är dess kontrast som på sin höjd kan förse två individer med arbete och knappt försörja en familj. Under teori och resultat följer vi detta närmare.

4

Teori

I följande kapitel återges tidigare forskningsresultat och de teorier som är relevanta för att förstå institutioner och dess konsekvenser.

Jag väljer att inleda med att sammanfatta och beskriva relevanta delar av den forskning som Acemoglu, Johnson, och Robinson presenterar i *Reversal of fortunes* (2002). Teorin som beskrivs i artikeln kommer senare att prövas under resultatkapitlet. Avslutningsvis uppmärksammas jordfördelning och etnisk fraktionisering. Om teorin om reversal of fortunes stämmer kan institutionella skillnader *mellan* länder även kompletteras med institutionella skillnader *inom* länder för att analysera de koloniala effekterna.

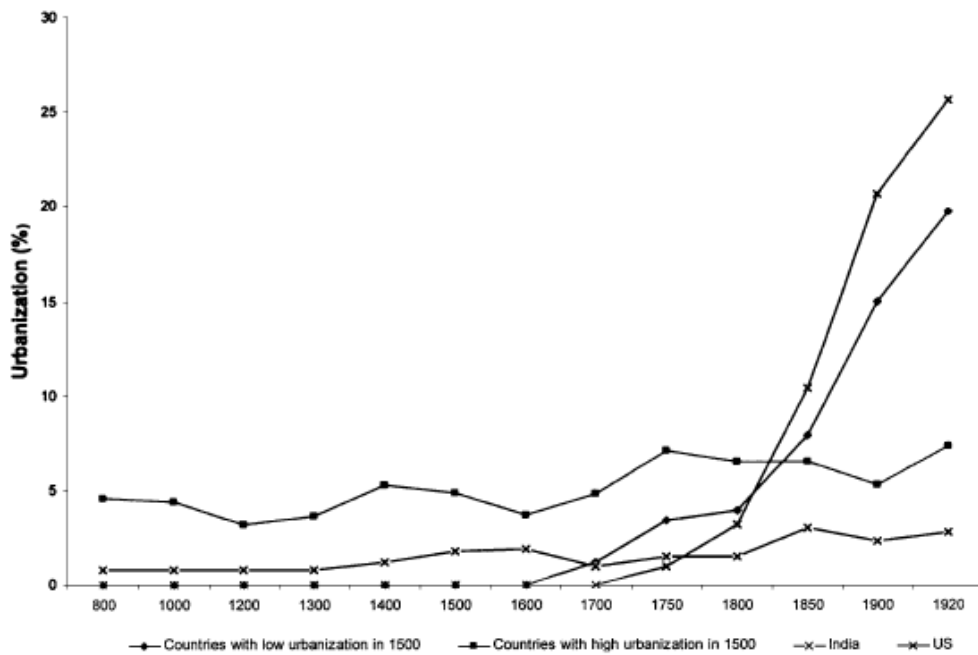
4.1. Reversal of fortunes

Hur kan man förklara att vissa forna riken, med stora befolkningar och ackumulerat välstånd idag tillhör bland de mest underutvecklade? Acemoglu med flera (2002) ger en ny syn på hur nationers välstånd har skapats eller uteblivit, med utgångspunkt i de länder som har erfarit den europeiska koloniseringen. På så sätt ger man en ny syn eller rättare sagt ytterligare en dimension på den syn som Machiavelli, filosofer som Montesquieu och ekonomer som Myrdal, Diamond och Sachs menar är grunden för en nations välstånd. Nämligen att utveckling går att finna i geografiska aspekter såsom tillgång till hamnar, jordbruksmark och rikliga naturresurser samt klimat som är mindre utsatt för sjukdomar. Tempererat klimat beskrivs ofta idag som en positiv förutsättning medan tropiskt klimat med dess exotiska natur och sjukdomar beskrivs som hämmande för utvecklingen.

På så vis var de mäktiga Mexica och Inkariket långt komna i sin utveckling jämfört med de civilisationer i Nordamerika och Australien under 1400-talet vars utveckling inte var i närheten av den komplexitet och specialisering som de i Latinamerika uppvisade. Sedan dess har ovanstående områden inte förändrats nämnvärt med hänsyn till natur eller klimat och enligt ovanstående teori om

geografiska aspekter så bör de utvecklade regionerna i Latinamerika då, vara relativt välmående idag. Så är dock inte fallet, Nordamerika och Australien tillhör de absolut mest utvecklade och förmögna regioner i världen idag och har långt gått om vad som idag är Peru och Mexiko, de länder som en gång huserade Inka och Mexicariket. Vad är det då som skedde i dessa regioner? Vad har Nordamerika och Australien gemensamt med Inka och Mexica och hur förklarar man bytet av öden? Man bemöter frågeställningen på två sätt, först och främst bekräftar man att det har skett ett byte av öden och detta illustreras kronologiskt, och slutligen besvarar man frågan genom att peka på att det finns en gemensam nämnare som varit avgörande för den framtida utvecklingen.

I bild 4.1. kan man utläsa fyra exempel, länder med hög eller låg urbanisering samt USA och Indien över tid. På Y-axeln visas urbaniseringsgraden som även kan tolkas som ett mått på välstånd. Mer om urbaniseringsgraden och dess koppling till välstånd förklaras i efterkommande teori. Man kan grafisk utläsa att kring 1800-talet vid industrialiseringens början så sker det en divergens mellan USA och Indien och mer generellt, samma divergens mellan lågurbaniserade och högurbaniserade länder. Vi kan grafisk utläsa att det inte bara skett en divergens men också ett skifte i position mellan låg och hög urbaniserade länder. Med andra ord kan vi historisk se när bytet av öden tog plats och hur divergensen mellan regionerna accelererade kraftigt under industrialiseringen.

4.1. Ur Acemoglu et al (2002), sida 1257

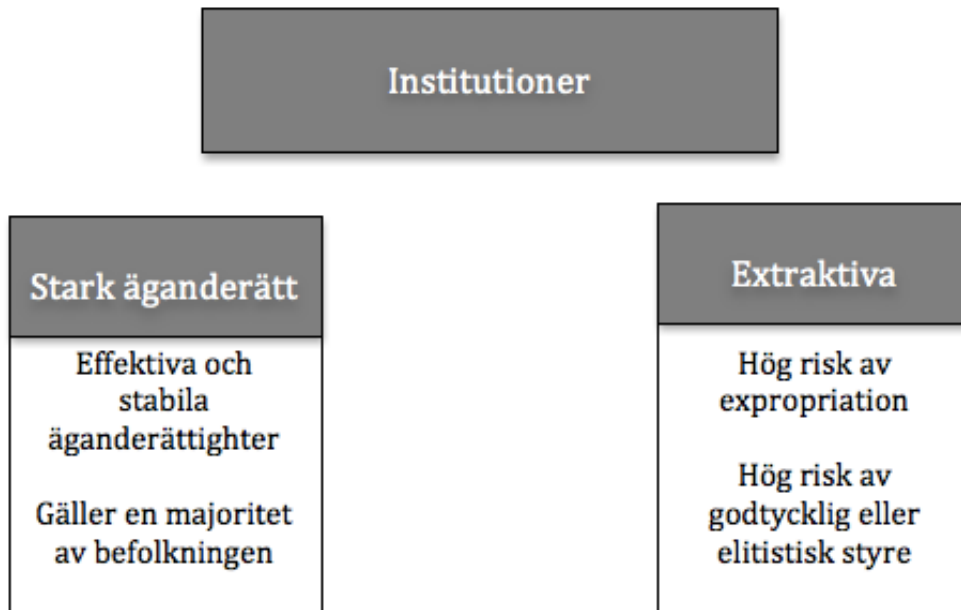
Efter att ha identifierat tidpunkten försöker man identifiera orsaken. Den gemensamma nämnaren och utgångspunkten för hypotesen om reversal of fortunes är koloniseringen. Den nya världen, namnet som Europa hade gett vad som idag är känt som Amerika, hade olika kolonisatörer som i sig hade olika mål med sina nyupptäckta områden. Vissa ville integrera de nya områdena i sitt eget system och på så vis spreds infrastruktur, rättsystem, normer och värderingar till kolonierna. Britterna lyfts ibland fram som de som gjorde just detta med framgång. Prestige må också ha varit ytterligare en faktor bland flera men icke desto mindre var det en prioritet att göra det man koloniserade till en lönsam angelägenhet. Respektive kolonisatör satte i system hur man bäst kunde utnyttja existerande förhållanden.

I Nordamerika och Australien var det glest befolkat och det fanns ej urbaniseringar att erövra. Det fanns gott om mark men en oerhörd brist på arbetskraft. Lokalbefolkningen var ett utspritt folk och höll sig till små grupper. Därmed hade man ett behov av att importera arbetskraft och som incitament så lovade man den mark som det fanns gott om. De nybyggare som anlände utvecklades till en homogen grupp, inledningsvis var man markägare och

brukade den jord man ägde. Man värnade om den samme och som nybyggare var det viktigt med *stark äganderätt* på samma sätt som det var lika viktigt för nationen att kunna infria dessa. Denna äganderätt möjliggjorde för ett effektivt jordbruk, att nytt välstånd skapades samt en rik ström nybyggare från Europa som ville åtnjuta dessa möjligheter.

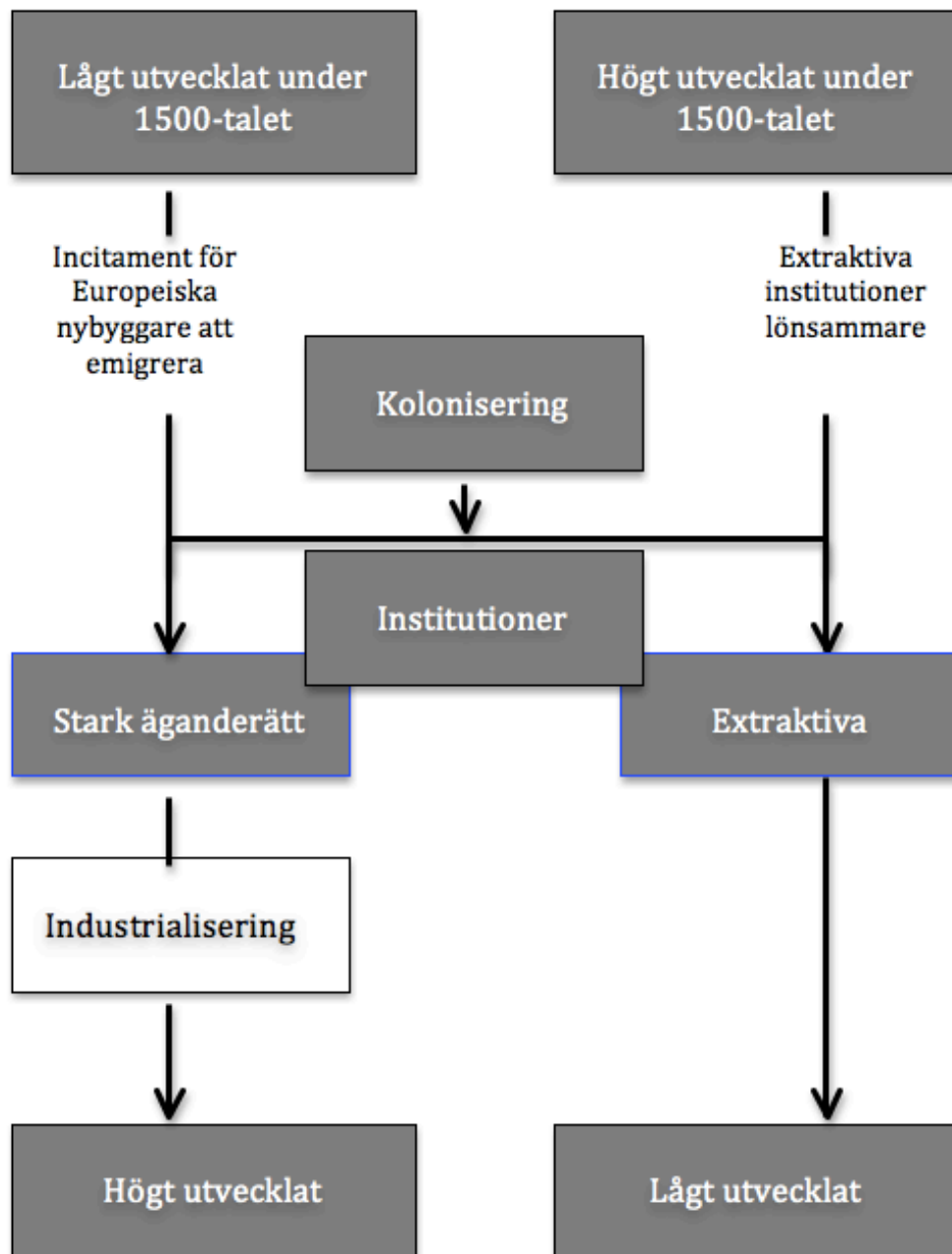
I Latinamerika, framförallt i Mexica och Inkariket hittade spanjorerna en folkrik och urbaniserad befolkning. Här fanns redan civilisationer med ett rättsväsende och skattesystem. Snabbast sätt berika sig så på var att erövra styret och använda sig av existerande normer och infrastruktur. Den erövrade befolkningen var en skattebas och utgjorde arbetskraft för att extrahera mineraler och bruka exportgrödor. I denna urbaniserade miljö fördes av kolonistörerna en *extraktiv* politik.

Häri ligger svaret av omvändningen av öden som den engelska rubriken antyder. Att det val av *institutioner* som kolonistörerna uppförde skulle få långtgående konsekvenser och hjälpa alternativt stjälpa länder i deras utveckling. Som bild 4.2. antyder kan man dela upp institutionerna i stark äganderätt eller av extraktiv karaktär. Där man hittade en urbaniserad befolkning som kunde erövrats införde man den senare medan man valde starka äganderättigheter för en bred majoritet i de kolonier man befolkade.

4.2.

Extraktiva institutioner motiverar inte för investeringar eller effektivisering på samma sätt som de institutioner som värnar om en stark äganderätt. Den senare möjliggör för breda investeringar och en positiv spiral av effektiviseringar som kan bana vägen för ekonomisk utveckling. Omvändningen av öden av en gång rika regioner kontra en gång fattiga regioner tog fart under industrialiseringen då de som en gång var relativt fattiga gick om de som en gång var relativt rika. Jag summerar upp teorin med bild 4.3. där omvälvningen illustreras.

4.3

4.2. Urbaniseringsgraden som mått på välstånd

Uppsatsens största utmaning ligger i att hitta relevant historisk data att begrunda och analysera. Mycket av den samtida kunskapen och datan gick förlorad i samband med koloniseringen. Dock finns det observationer från tiden då européerna anlände, först och främst från conquistadorerna och senare från missionärer. Exempelvis redogör Pizarro hur så många som 60 000 människor

besöker marknaden Tenochtitlan dagligen (McKay et al., 2012). Och enligt estimeringar så hade staden som minst 80 000 invånare och vid sin höjd 213 000 invånare, större än samtida europeiska storstäder som Paris, Neapel och Konstantinopel (Bladh, 2011; McKay et al., 2012). Liknande observationer nedtecknades efter hand från de städer som låg i koloniserarna och senare missionärernas väg. I nedanstående teori beskrivs hur dessa observationer kan kombineras med ekonomisk teori för att identifiera användbara statistiska samband.

4.2.1. Urbanisering

Urbaniseringsgraden är ett relativt fenomen, vad som en gång ansågs vara en stad kan i vissa länder idag på sin höjd, räknas som en by. Därför är urbaniseringsgraden uträknat på olika sätt över historien. Nedan ser vi uträkningen använd för Latinamerika under 1400-talet (Acemoglu et al., 2002).

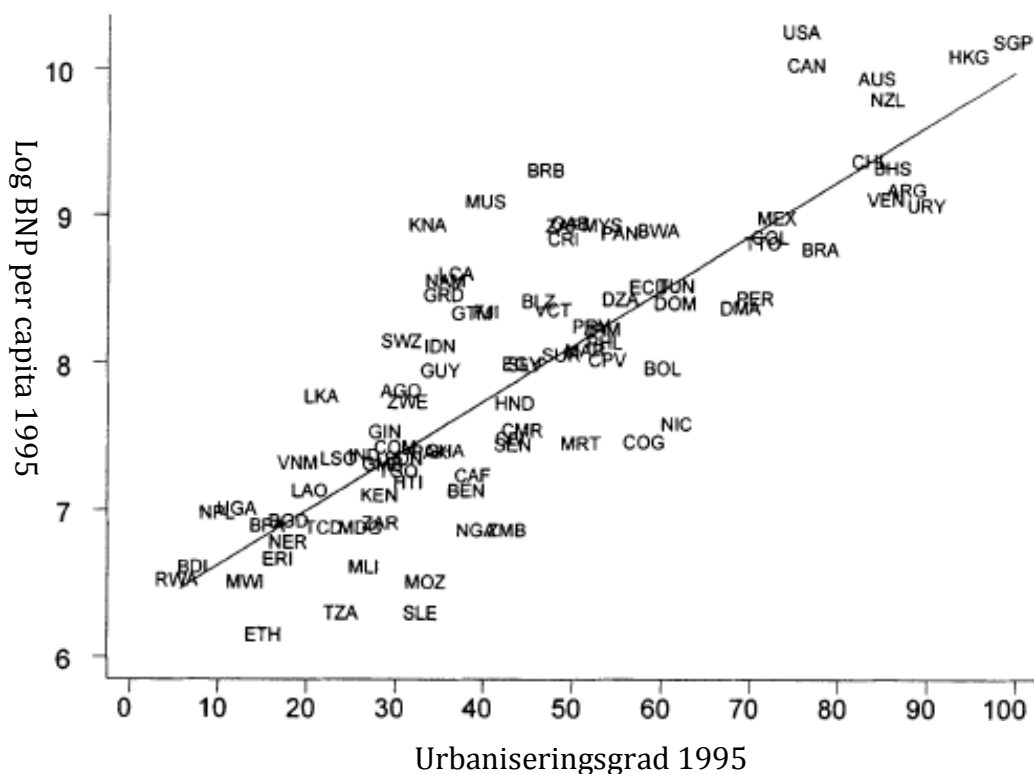
$$\text{Urbaniseringsgrad} = \frac{\text{antal invånare} > 5000 \text{ pax}}{\text{total befolkning}}$$

Den moderna urbaniseringsgraden skiljer sig idag från den historiska definitionen på 5000 invånare. De nutida data som använts i uppsatsen är hämtad från FN:s databas. FN själv sammanfattar sina rapporter och estimeringar enligt den definition som var land använder sig av som mått på urbanisering. Med det sagt så utfärdar FN rekommendationer enligt ovanstående formel där ett stadsområde räknas som urbaniserat när den överstiger minst 20 000 invånare (World Urbanization Prospects: The 2005 Revision).

4.2.2. Urbaniseringsgrad och BNP per capita

Ett av de samband som man återkommande kunnat påvisa statistiskt är den positiva korrelationen mellan BNP per capita och urbaniseringsgrad. Kuznet redogör precis detta i sin bok om ekonomisk tillväxt (1968). Todaro och Smith (2011) beskriver denna korrelation som en av de mest självklara och

användbara indikatorer på ett lands utveckling. Bild 4.4. visar denna positiva korrelation mellan urbaniseringsgrad och BNP per capita.

4.3. Acemoglu et al. (2002, sida 1242)

Relaterar man detta till ett historiskt perspektiv så utgår man från att endast regioner med hög jordbruksproduktivitet och välutvecklad infrastruktur kan försörja en stor urbaniserad befolkning som Inka och Mexicariket gjorde (Bairoch, 1988). Acemoglu et al (2002) kompletterar även urbaniseringsgraden med hur tätbefolkat man bodde med samma slutsats att endast relativt välstående regioner kunde försörja en tätbefolkad region.

4.3. Institutioner och Path dependency

Path dependency är ett begrepp uppdaterat och anpassat av Douglass C North för att beskriva Institutioner. Han sammanfattar sina tidigare verk i *Institutions* (1991) där han redogör för hur institutioner är kopplade till utveckling. Han definierar institutioner som instrument skapad av människan som påverkar alla nivåer av samhället och ekonomin. Institutioner kan avgöra graden av

besparingar i samhället, handeln, investeringar och produktion. På så sätt är institutioner direkt avgörande för ett lands utvecklingsmöjligheter.

Begreppet Path dependency kommer till sin rätta när man problematiserar frågan om institutioner. När ineffektiva institutioner är normen kan det visa sig svårt att för ett land att ta sig ur den situationen. North förklarar att det saknas incitament för de med makt att förändra status quo, framförallt ifall individuella vinningarna står på spel för de som håller i makten. Därmed kan ineffektiva institutioner fortleva även ifall det hämmar utvecklingen och inte är för det bättre för nationen. På så sätt kan historiskt skapade institutioner överleva sin tid och bäst före datum.

4.4. Markfördelning

Bild 4.4 visar ett urval länder och deras markfördelning enligt Gini koefficienten, där 100 representerar perfekt ojämligt fördelning av mark. Ingen region i världen uppvisar så höga värden som Latinamerika (developmentdata.org/inequality). Undantag finns såsom Chile med en markdistributionsgrad på 58, efter ha genomfört omfattande landreformer de senaste 40 åren (Gunnarson och Rojas, 2008) men ett land som Paraguay med 94 på Giniskalan uppvisar nästan perfekt ojämlighet tätt följt av övriga Latinamerikanska länder.

Todaro och Smith (2011) argumenterar att Latifundios är ineffektiva och presterar på ett suboptimalt sätt. Man ger två förklaringar till detta. Först och främst förklaras det att många markägare ser sin mark som mer än en vinstdrivande angelägenhet. De stora landområdena förklaras ge lika mycket nytta för ägaren i form av prestige och status, mycket mark är därmed oanvänd eller brukas i mindre

Land	Markdistribution mätt i Gini (procent)
Brazil	84%
Chile	58%
Colombia	86%
Costa Rica	82%
Panama	75%
Peru	91%
Paraguay	94%
Uruguay	82%
Venezuela	91%

4.4. Todaro och
Smith (2001), sidor
426-428

omfattning. Den andre faktorn är, och man ska ha i åtanke att Latinamerika har världens största markkoncentrationer (Todaro & Smith, 2011) är dess transaktionskostnader. Storleken på de stora Latifundios är så stora att kostnaderna för att övervaka och samla information är större än skalfördelarna och mer kostsamt samt mindre lönsamt än medelstora markegendomar. Detta argument stöds och kompletteras av Banerjee och Iyer (2005) som har undersökt sambandet mellan institutioner och markfördelning samt i den avkastning som produceras. Med statistiska mått har man kommit fram till att stora markkoncentrationer som givits till markägare har varit mindre effektiva än de vars äganderätt har fördelats till medel och småbrukare. Vidare finner man att det val av institutioner rörande markfördelning får konsekvenser för samhället som helhet, man ser en negativ korrelation mellan stora godsägare och investeringar i hälsa och utbildning. Dessa investeringar ökar i de regioner där äganderätten över mark är fördelad över större antal ägare.

Det finns dock ett intresse och en utveckling mot medelstora markegendomar som är det som tycks vara det mest effektiva för kontinenten. Bevis pekar mot just detta genom att förhållandet mellan arbetare och mark är mer optimalt samt att medelstora egendomar har en högre total faktor produktivitet än Latifundios (Todaro & Smith, 2011).

4.5. Etnisk fraktionalisering

Man kan finna förklaringar till ett lands underutveckling genom att se på landets eller regionens grad av fraktionalisering. I första hand har man kunnat visa att ett land med en hög grad av fraktionalisering, må den vara etnisk, lingvistisk eller andra sociala divisioner inom landet kan leda till, samt förklara ett lands underutveckling (Todaro & Smith, 2011). En förklaring är att tid och resurser används åt att bättra sin egen grups förhållanden gentemot den andres. Ytterligare en dimension är att man kan visa att i de länder med hög grad av fraktionalisering så drabbar underutvecklingen minoriteterna hårdast. Historiskt kan man se hur konflikter har uppstått mellan olika grupper inom länder i alla kontinenter med fatala konsekvenser och inte minst diskriminering av minoriteter (Todaro & Smith, 2011).

I Latinamerika är det indianerna som hamnat efter sedan koloniseringen inom i princip alla aspekter av ekonomisk och social utveckling. Mycket av den utveckling som länderna åtnjutit har inte inkluderat ursprungsbefolkningen. Som exempel kan Bolivia nämnas, ett land där hälften av befolkningen upplever fattigdom men där motsvarande siffor för ursprungsbefolkningen ligger på 75 %. Att tillhöra från ursprungsbefolkningen betyder med hög sannolikhet att man har erhållit en lägre utbildning eller ingen alls, lägre förväntad livslängd samt låg social status. Framför allt så är det kvinnorna inom dessa grupper som drabbas hårdast. Även efterlevande till de Afrikanska slavarna upplever diskriminering och fattigdom, inte minst i Brasilien och de kåkstäder där många bor (Todaro & Smith, 2011).

5

Resultat

I detta kapitel presenteras det resultat enligt det data angivet under metod. Ovan nämnda teorier och modeller appliceras och anpassas till frågeställningen.

I detta kapitel undersöks vi sambanden mellan det pre-koloniala stadiet på kontinenten mot dagens Latinamerika. Inledningsvis undersöks ifall Latinamerika uppvisar en positiv korrelation mellan BNP per capita och urbanisering som teorin förutsäger för att sedan applicera reversal of fortunes modellen mot den historiska datan. Därefter utvidgas det historiska sambandet och prövas mot andra indikatorer som skulle kunna stödja teorin om reversal of fortunes. Valda indikatorer utöver BNP per capita är: *Gini koefficienten*, *demokratigraden*, och *korruptionsgraden*. Om än med ett simpelt verktyg hoppas jag kunna se samband eller ledtrådar som kan förklara dagens utveckling i dess koloniala historia.

5.1. Urbaniseringsgrad och BNP per capita

Mätpunkterna är 19 till antalet och finns representerade enligt nedan med det data som följande grafer baserar sig på. Beroende variabel är Ln (BNP per capita 2012, PPP).

Land	1400 talets grad av urbanisering i procent	2010 grad av urbanisering i procent	BNP per capita 2012 (ppp) i ln	BNP per capita 2012 (ppp) i dollar
Argentina	0,0%	90,9%	9,820105944	\$ 18 400,00
Bolivia	10,6%	66,5%	8,556413905	\$ 5 200,00
Brazil	0,0%	86,5%	9,400960732	\$ 12 100,00
Chile	0,0%	89,0%	9,836278803	\$ 18 700,00
Colombia	7,9%	74,2%	9,305650552	\$ 11 000,00
Costa Rica	9,2%	64,3%	9,45720045	\$ 12 800,00
Dominikanska Republiken	3%	70,5%	9,190137665	\$ 9 800,00
Ecuador	10,6%	65,2%	9,230142999	\$ 10 200,00
Guatemala	9,2%	49,5%	8,5754621	\$ 5 300,00
Honduras	9,2%	48,8%	8,455317788	\$ 4 700,00
Jamaica	3,0%	54,7%	9,137769679	\$ 9 300,00
Mexiko	14,8%	77,3%	9,655026193	\$ 15 600,00
Nicaragua	9,2%	60,9%	8,411832676	\$ 4 500,00
Panama	9,2%	74,8%	9,674074388	\$ 15 900,00
Peru	10,5%	73,7%	9,296518068	\$ 10 900,00
Paraguay	0,0%	61,5%	8,732304571	\$ 6 200,00
El Salvador	9,2%	61,3%	8,935903526	\$ 7 600,00
Uruguay	0,0%	92,5%	9,692766521	\$ 16 200,00
Venezuela	0,0%	94,9%	9,532423871	\$ 13 800,00
Koefficient	-0,0325	0,0266		
R ²	0,11676	0,65361		
Korrelation	-0,341708744	0,808462344		

Bild 5.1.

Inledningsvis prövas ifall dagens Latinamerika visar samband mellan urbaniseringsgraden och dess ekonomiska utveckling i form av BNP per capita från 2012. Urbaniseringsgraden anges i procent enligt siffror från FN (United Nations Department of Economic and Social Affairs). BNP per capita presenteras med hjälp av Excel i dess naturliga logaritm justerad för köpkraft enligt CIA world factbook.

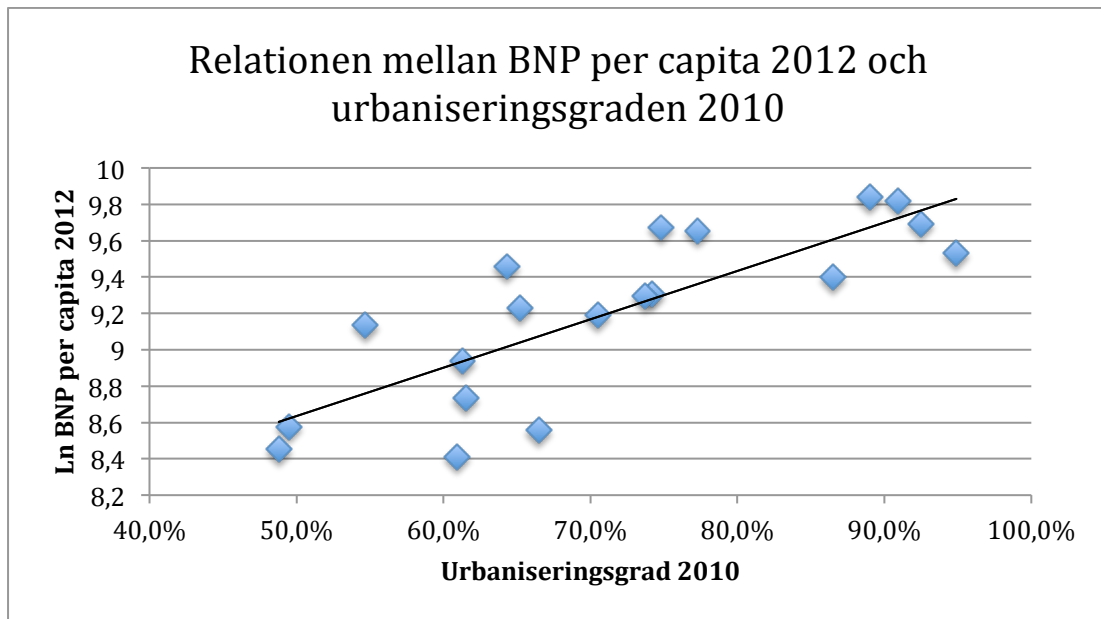

Bild 5.2.

Ekvationen ges av:

$$\ln(\text{BNP per capita 2012}) = 0,0266(\text{urbaniseringsgrad 2010}) + 7,3044$$

Vi kan se ett tydligt samband mellan urbaniseringsgraden och BNP per capita med en positiv korrelation på 0,83 och ett R^2 värde på 0,68. Detta samband inger förtroende för att applicera tankesättet om reversal of fortunes även på Latinamerika.

Modellen upprepas härnäst, denna gång med den estimerade urbaniseringsgraden från 1400-talet (Acemoglu et al 2002, appendix 3).

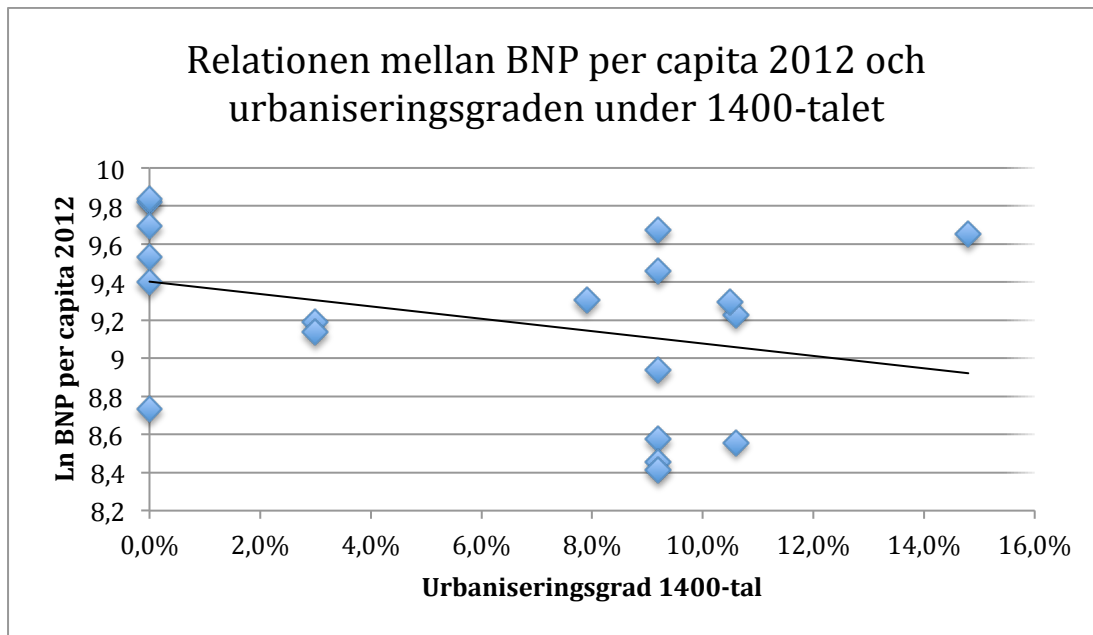

Bild 5.3.

Ekvationen ges av:

$$\ln(\text{BNP per capita 2012}) = -0,025(\text{urbaniseringsgrad 1400 - tal}) + 9,4029$$

I detta fall visar mätpunkterna inte samma starka korrelation men man kan utläsa ett samband. Korrelationen är -0,34 och ett R^2 värde på 0,12. Vi kan urskilja ett svagt negativt samband mellan BNP per capita utvecklingen idag och urbaniseringsgraden under 1400-talet. Man kan bland annat utläsa att 5 av de 6 (Argentina, Brazil, Chile, Paraguay, Uruguay och Venezuela) länder som inte visade prov på urbaniseringar under 1400-talet idag tillhör bland de mer välmående idag, mätt i BNP per capita. Bland de som var historisk urbaniserade är mönstret inte lika tydligt, man finner länder högt och lågt på BNP - skalan. Dock kan man anmärka att de fyra som befinner sig längst ner på BNP per capita skalan (Guatemala, Bolivia, Honduras och Nicaragua), har alla varit urbaniserade regioner under 1400-talet. Slutligen kan man notera att det finns två mätpunkter som tydligt avviker från mönstret, Mexiko i nordöstra hörnet och Paraguay i det sydvästra hörnet.

5.2. Ginikoefficienten, demokrati och korruption

Här så utvidgar vi idén om reversal of fortunes och ser ifall det finns ett samband mellan den historiska urbaniseringsgraden och dagens institutioner på samma sätt som data antyder på ett negativt samband mellan urbaniseringsgraden under 1400-talet med dagens välstånd. Valda indikatorer är demokratigraden som anges enligt Polity4 och korruptionsgraden angivna enligt transparency.org Även Gini-koefficienten finns representerad vars data är hämtad från World bank. Dessa indikatorer är sammanfattande i bild 5.4. och sambanden följer.

Land	1400 talets grad av urbanisering i procent	demokrati 2010	Ginikoefficient	Korruptionsgrad index 2012
Argentina	0,0%	8	44	35
Bolivia	10,6%	7	56	34
Brazil	0,0%	8	55	43
Chile	0,0%	10	52	72
Colombia	7,9%	7	56	36
Costa Rica	9,2%	10	51	54
Dominikanska Republiken	3%	8	47	58
Ecuador	10,6%	5	49	32
Guatemala	9,2%	8	56	33
Honduras	9,2%	7	57	28
Jamaica	3,0%	9	46	38
Mexiko	14,8%	8	47	34
Nicaragua	9,2%	9	40	29
Panama	9,2%	9	52	38
Peru	10,5%	9	48	38
Paraguay	0,0%	8	52	25
El Salvador	9,2%	8	48	38
Uruguay	0,0%	10	45	72
Venezuela	0,0%	1	45	19
Koefficient	-0,0325	2,0625	17,118	-91,465
R ²	0,11676	0,00244	0,0304	0,09794
Korrelation	-0,341708744	0,049393995	0,174343767	-0,312956187

Bild 5.4.

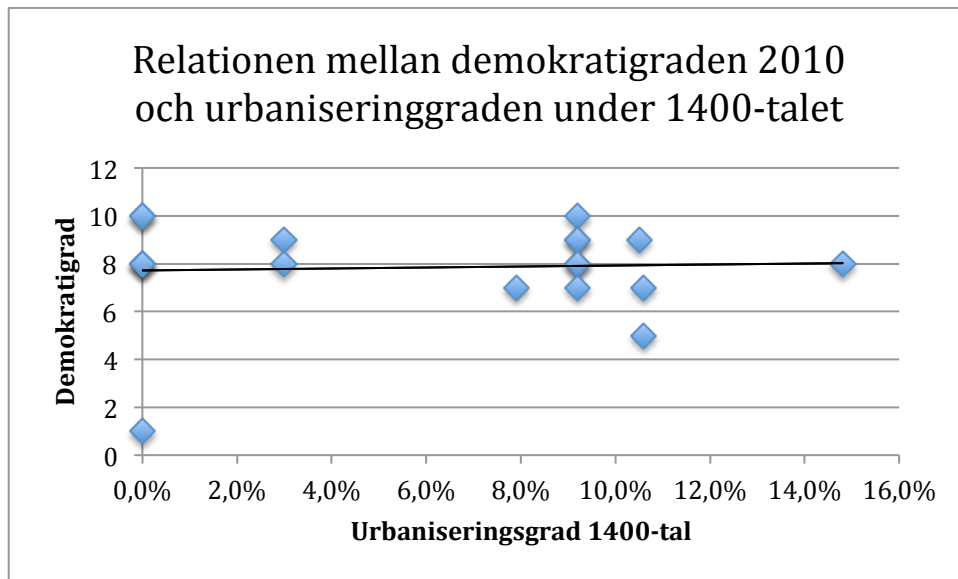

Bild 5.5.

Ekvationen till bild 5.5 ges av:

$$\text{grad av demokrati} = 2,0625(\text{urbaniseringsgrad } 1400 - \text{tal}) + 7,7166$$

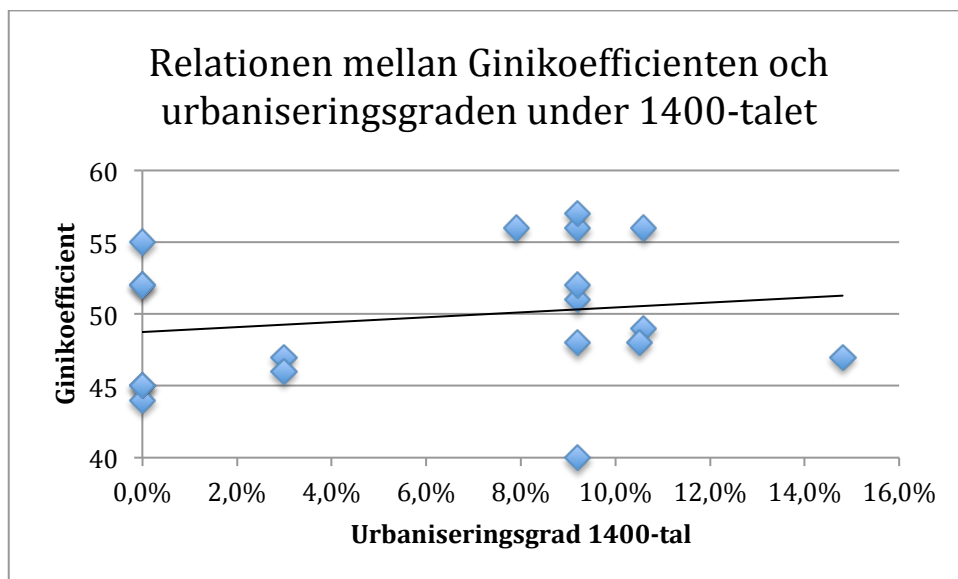

Bild 5.6.

Ekvationen till bild 5.6. ges av:

$$\text{Ginikoefficient} = 17,118(\text{urbaniseringsgrad } 1400 - \text{tal}) + 48,748$$

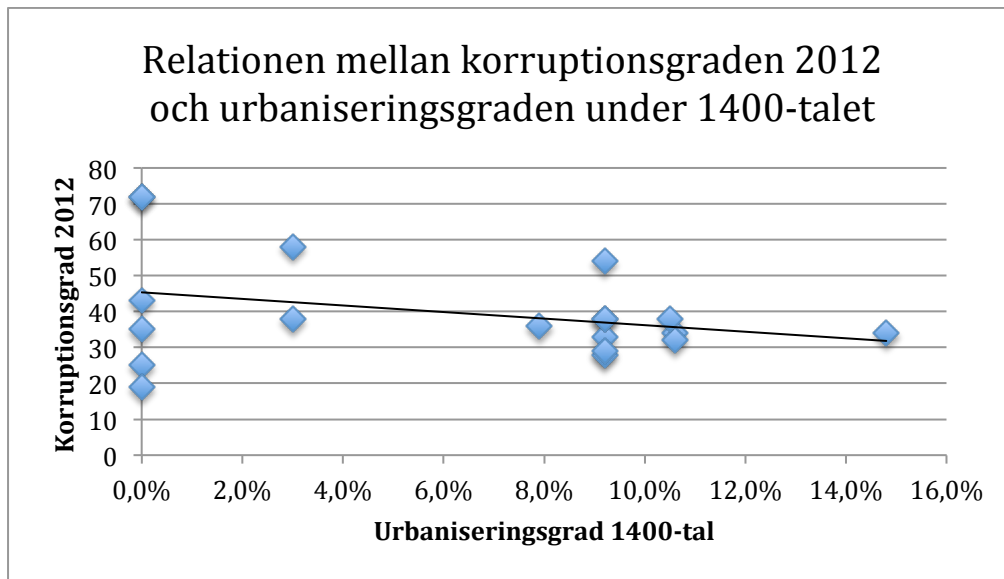

Bild 5.7.

Ekvationen till bild 5.7. ges av:

$$\text{grad av korruption} = -91,465(\text{urbaniseringsgrad 1400 - tal}) + 45,354$$

Resultatet av demokratigraden visar en väldigt svag korrelation på cirka 0,05 och R^2 värdet på cirka 0,00245 bekräftar att väldigt lite kan förklaras med denna regression. Innan tillträdet av Hugo Chavez på presidentposten 1999 så hade landet en positiv åtta enligt skalan och med det undantaget och som man kan se på bild 5.4. så är demokratigraden homogen och befinner sig på den övre delen av skalan. Regressionen kan tyckas få lite betydelse med ett sådan homogen demokratigrad.

Ginikoefficienten ger en R^2 på 0,03 och en positiv korrelation på 0,174. Väldigt svagt samband men i linje med reversal of fortunes. Alltså desto mer historiskt urbaniserat desto högre värden på Giniskalan och därmed högre grad av bristande jämlikhet.

Korruptionsgraden visar likartade värden som sambandet mellan urbaniseringsgrad under 1400-talet och BNP per capita idag. Ett R^2 värde på

cirka 0,1 och en negativ korrelation på 0,31. Det finns ett negativ samband mellan urbaniseringsgraden och korruptionsgraden idag. Det vill säga att de länder som har varit urbaniserade under 1400-talet har i snitt ett lägre värde enligt korruptionsskalan än de som inte var urbaniserade. En korruptionsskala som sträcker sig från 100 som innebär korruptionsfri till 0 som skulle innebära totalt korrumpert.

Om än svagt så stöder regressionerna för korruption och Gini tanken om att historiska välmående regioner har det sämre ställt idag. Den första regressionen stöder idén bakom reversal of fortunes om omvälvningen av lycka, med ett negativ samband mellan historisk rika regioner och BNP per capita idag. Övriga regressioner indikerar att förutom en lägre BNP per capita så uppvisar de länder som har varit urbaniserade under 1400-talet idag en högre korruptionsgrad och en mer ojämlig inkomstfördelning enligt Gini-skalan.

5.3. Ginikoefficienten och korruption mot dagens BNP per capita

De samband som prövats kan likväl bero eller förklaras ifall de ställs mot dagens BNP per capita. Ett skäligt antagande är nämligen att efterhand som BNP per capita ökar så reduceras korruptionsgraden och inkomstfördelningen bör vara mer jämställt. Resultatet visas grafiskt i bild 5.8 och 5.9. och mycket riktigt antyder data att så är fallet. Gini-index har en negativ korrelation på 0,25 och ett R^2 på 0,064. Korruptionsgraden anger ett positivt samband med en korrelation på 0,48 och ett R^2 på 0,235.

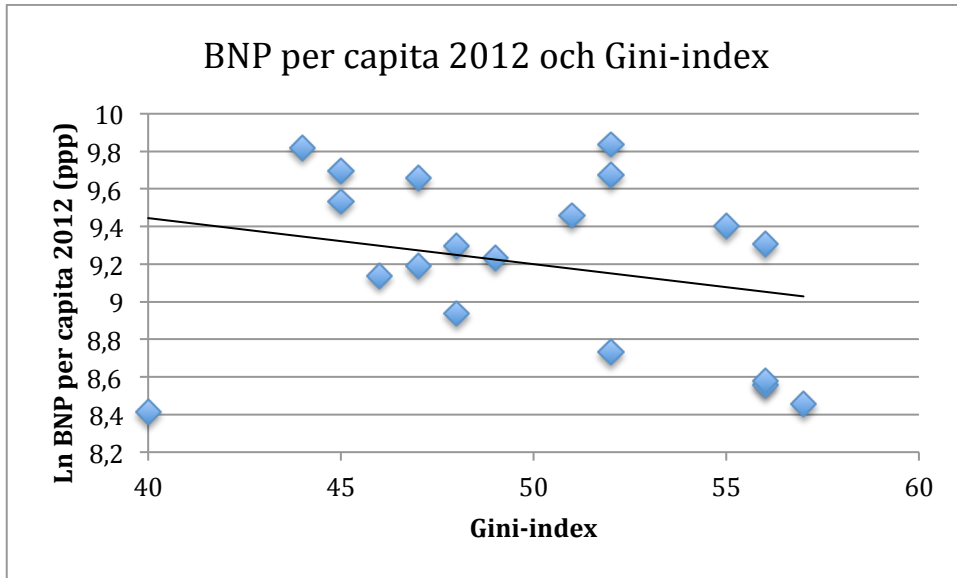

Bild 5.8.

Ekvationen till bild 5.8. ges av:

$$\text{Ginikoefficient} = -0,0245(\text{Ln BNP } 2012) + 10,425$$

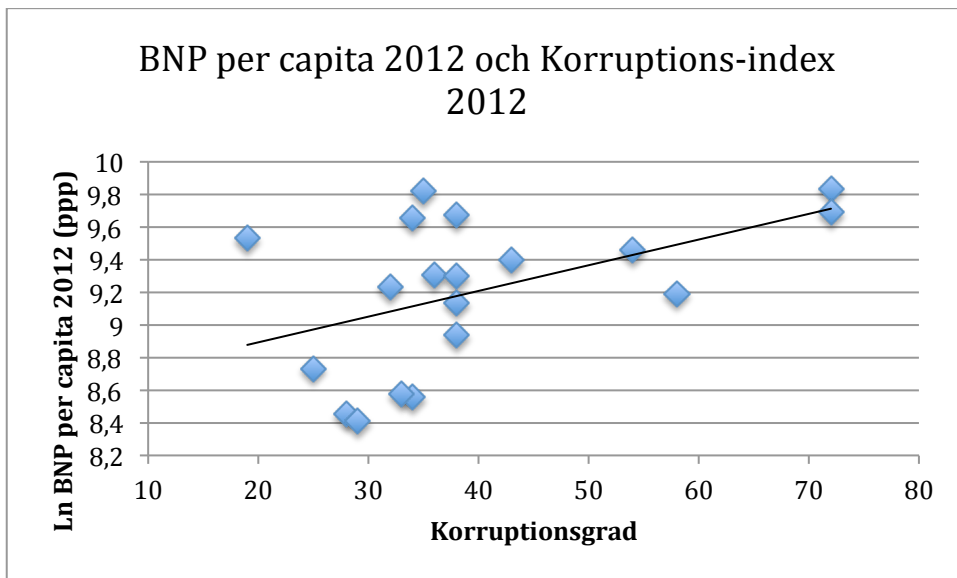

Bild 5.9.

Ekvationen till bild 5.9. ges av:

$$\text{grad av korruption} = 0,0158(\text{Ln BNP } 2012) + 8,5782$$

Analys och diskussion

6.1. Analys och diskussion

Det finns många förklaringar och teorier som används för att beskriva Latinamerikas utveckling. Uppsatsens linje har varit att den gemensamma nämnaren är koloniseringen och därigenom försökt på ett övergripande sätt kombinera utvecklingsekonomi och ekonomisk historia för att finna svaren till dagens Latinamerika i dess koloniala historia.

Ett första antagande är att det skedde en extern chock med anländandet av européer, en chock som ändrade förutsättningarna och skrev om kontinentens framtid som ingen annan händelse i regionens historia. Koloniseringen direkta effekter var grymma, befolkningen gick från 50 miljoner till 5 miljoner. Överlevande införlivades och anpassades till de europeiska villkoren och en av hörnstenarna var att förkristna kontinenten vilket med facit i hand kan sägas gjordes med framgång. Kolonistörerna var framförallt män och därmed var kvinnor högst eftertraktade och däri ligger förklaringen till dagens mestisbefolkning. Övrig pre-kolonial kultur gick mestadels förlorad tillsammans med många av de språk som talades. Slutligen ändrades även kosten och jordbrukssystemet, många nya grödor infördes i Latinamerika, vete för att passa den europeiska kosten och framförallt boskapsdjur. Stora plantage infördes för att producera exportgrödor samtidigt som Hacienda-jordbruket försåg det inhemska behovet och absorberade ursprungsbefolkningens arbetskraft.

Acemoglu med flera argumenterar att den största bidragande faktorn som koloniseringen efterlämnade var institutionerna. Tankesättet har föregåtts av andra ekonomer såsom Douglass North där institutioner beskrivs ha en inbyggd tröghet för förändring. Även i kurslitteratur diskuteras de koloniala effekterna på ett lands ekonomi och i många fall dess underutveckling. Jag har inhämtat mycket av de teorier från Todaro & Smith som beskriver hur koloniseringen och

dess institutioner i många fall har varit extraktiva av sin natur och gynnat kolonistörerna på bekostnad av lokalbefolkning. Institutioner som än idag verkar missgynna ursprungsbefolkningen eller ättlingar till de afrikanska slavarna. Todaro & Smith visar hur 50 % av befolkningen i Bolivia lever i fattigdom men ifall man ser till ursprungsbefolkningen så är det så mycket som 75 %. Brasilien lyfts också fram som exempel på etnisk fraktionellitet, det land som var destination för många afrikanska slavar. Idag bor en oproportionell stor del i de fattiga kåkstäderna. Acemoglu med flera har dock varit banbrytande i sitt sätt att förklara omvälvningen av lycka. Detta argument har jag valt att pröva med enbart Latinamerikanska länder och i det finna förklaringar samt ursprung. Institutioner, redskapet och anledningen till denna omvälvning av lycka har kunnat vara i den form att de stärker en stark äganderätt som gäller en bred majoritet av befolkningen eller extraktiva där den ekonomiska och politiska makten koncentreras till ett fåtal. Latinamerika som helhet visar alla symptom på att ha erhållit de sistnämnda. Extraktiva institutioner upprätthölls under koloniseringen och man kan argumentera för att de överlevde frigörelsen.

Mellan länderna har dock inte alla drabbats av samma öde. Datan antyder att många av de rika urbaniseringar som fanns före anländandet av européerna har upplevt ett reversal of fortunes. Deras relativa situation har försämrats gentemot de som före koloniseringen inte visade prov på civilisation, eller med det mått som använts, urbaniseringar. Som datan visar så är idag kontinentens tre rikaste nationer: Chile, Argentina och Uruguay alla nationer som enligt använd data inte hade urbaniseringar. På samma sätt är de fyra fattigaste nationerna, Bolivia, Guatemala, Nicaragua och Honduras, alla nationer med en historiskt hög urbaniseringsgrad. Idag har de en BNP per capita tre gånger så låg som de rikaste på kontinenten.

I min strävan att vidare testa detta argument har det historiska sambandet prövats mot andra indikatorer såsom demokratigrad, korruption och ginikoefficient. Med undantag för demokratigraden visar datan ett samband om än aningen svag att historiska regioner med välstånd har det sämre ställt idag även i form av hög korruption och ojämn inkomstfördelning. Detta kan dock i

lika hög grad bero på ländernas välstånd idag. Ett antagande om att samband mellan BNP per capita, korruption och Gini utvecklas till det bättre efterhand som ett lands välstånd ökar är inte helt oskäligt och de tester med resultat visar än starkare samband när det testas mot dagens 2012 BNP per capita.

Vad vi kan ta med ifrån resultat-kapitlet är att flera länder som var urbaniserade och därmed relativt rika har det relativt sämre ställt idag med lägre BNP per capita, hög korruptionsgrad samt ojämn inkomstfördelning medan de länder som historiskt inte var urbaniserade uppvisar bättre värden idag.

7

Slutsats

7.1. Slutsats

Man kan inte förneka att det skett en omvälvning av lycka i Latinamerika. Datan antyder ett negativt samband mellan historiskt rika urbaniseringar och dagens BNP per capita justerad för köpkraft. Denna reversal kan delas in i två faser, den första skedde vid européernas ankomst, implicit skulle deras val i hur snabbast och lättast kunde berika sig få långtgående konsekvenser. Där man fann rika urbaniseringar var det lättast att överta styret och föra en extraktiv politik medan det i regioner som dagens Chile, Argentina och Uruguay med icke-urbaniseringar fanns det incitament att istället kolonisera det med nybyggare och föra en politik som var mer jämställd och förespråkade stark äganderätt. Den andra fasen har inte identifierats i denna uppsats, nämligen när omvälvningen av lycka skedde. För detta hade en omfattande tidsseriestudie behövts med omfattande historisk data om varje land. Sådana data är bristfällig och är utanför ramarna för denna uppsats. men i linje med Acemoglu och bild 4.1. så ska en sådan omvälvning ha skett kring 1800-talet era av industrialisering. Detta behöver inte nödvändigtvis vara fallet för Latinamerika men faktum kvarstår att i dagens Latinamerika visar flera länder

prov på en omvälvning. När denna omvälvning skedde kvarstår dock att identifiera.

Hur detta har påverkat kontinenten lämnar utrymme för tolkning och vidare studier, inte minst landspecifika analyser. Man kan dock dra generella slutsatser värda att begrundas. Först och främst att de koloniala institutionerna har försett vissa länder med bättre förutsättningar för utveckling medan andra länder har ärvit institutioner som gynnar ekonomiska koncentrationer hos ett fåtal och inte erbjuder breda möjligheter för utveckling. Länderna skyltar inte gärna med andel etnisk befolkning och dess relativa välstånd mot andra grupper men empiri och analys visar att Latinamerika är den region i världen med störst klyftor. Gini-index som starkaste indikator men även några exempel av markdistribuering talar för detta. Datan antyder inte vilka grupper som besitter denna ekonomiska koncentration. Historisk data antyder att runt 1800-talet vid kontinentens frigörelse så var den ekonomiska och politiska makten koncentrerad hos kreolerna, ättlingar till spanjorerna. Såvida inte reformer eller revolutioner har skett i respektive land så finns det ingen anledning att tro att denna situation har förändrats. Det Kreol-styrda Hacienda jordbruket var en dominant faktor då och data visar idag att landdistribuering är oerhört ojämnt idag med exempel som Paraguay med värden på 0.94, nästintill perfekt ojämlikhet. Douglass Norths teori om Path dependency kan förstärka uppfattningen om att såvida inga reformer har skett i respektive land så finns det ingen anledning att tro att institutionerna eller distribueringen av inkomst på ett signifikant sätt skall ha förändrats.

Källor

- Acemoglu Daron, Johnson Simon & Robinson James A., *Reversal of fortune: Geography and Institutions in the Making of the Modern World Income Distribution*. The Quarterly Journal of Economics, Vol. 117, No. 4 (Nov. 2002). Sid. 1231-1294.
- Bairoch Paul, *Cities and economic development: From the dawn of history to the present*. 1988. Chicago, IL:University of Chicago press.
- Bakewell Peter & Jaqueline Holler, *A History of Latin America to 1825*. Tredje upplagan, 2010. Wiley-Blackwell
- Banerjee Abhijit och Lakshmi Iyer, *History institutions and economic performance: The legacy of colonial land tenure systems in India*. American Economic Review 95, 2005. Sid 1190-1213.
- Barua Rashmi, *Institutions and Corruption*, lecture 7. Mars 2013, Singapore Management University.
- Blad Mats, *Ekonomisk historia - Europa, Amerika och Kina under tusen år*. Upplaga 2:1. Studentlitteratur AB, Lund. Sid 171 – 200 och 305 – 324
- Eggimann Gilbert, *La Population des villes des Tiers-Mondes, 1500-1950*. 1999. Geneva: Centre d'histoire economique Internationale de l'Universite de Geneve, Libraire Droz.
- Ferguson Niall, *Civilization: The West and the Rest*, 2011. Penguin Books.
- Gunnarson Christer och Rojas Mauricio. *Tillväxt, stagnation och kaos*, 2008. SNS Förlag.
- Kuznets Simon, *Modern economic growth: Rate structure and spread*. New haven, CT: Yale University Press, 1968.
- McKay et al., *A history of world societies*. Nionde upplagan, 2012. Bedford & St. Martins. Sid. 465 – 490
- North C Douglass, *Institutions*. Journal of economic perspectives, volume 5, number 1, Winter 1991. Sid. 97 -112.
- Ray Debraj, *Development Economics*, 1998. Princeton University Press.
- Söderberg Johan, *Vår världs ekonomiska historia - del I, den förindustriella tiden*. Första upplagan, 2007. SNS förlag. Sid. 196-223
- Todaro & Smitih, *Economic development*. Elfte upplagan, 2011. Pearson education limited.

- World Urbanization Prospects: The 2005 Revision

Elektroniska källor

- CIA World Fact Book, BNP per capita 2012, justerad för köpkraft
 - o <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- United Nations Department of Economic and Social Affairs, Percentage of population residing in urban areas, 1950-2050
 - o <http://esa.un.org/unpd/wup/CD-ROM/Urban-Rural-Population.htm>
- Transparency international, Corruption Perceptions Index, 2012
 - o <http://cpi.transparency.org/cpi2012/results/>
- Polity IV, demokratigraden 2011.
 - o <http://www.systemicpeace.org/polity/polity4.htm>
- Worldbank/Gini Index, blandade årtal av senast tillgänglig.
 - o <http://data.worldbank.org/indicator/SI.POV.GINI>